

Finansdepartementet
Magnus Bengtsson

Vår referens/dnr:115/2020

Er referens/dnr:Fi2020/02668/BATOT

20201030

Remissvar

Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen SOU 2020:35

Svenskt Näringsliv har givits möjlighet att inkomma med kommentarer på ovan rubricerade betänkande.

Nödvändigt att motverka felaktiga utbetalningar

Det är angeläget att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och att förebygga brottslighet som riktas mot systemen. Välfärdens och trygghetssystemens legitimitet och långsiktiga hållbarhet utmanas av ett mer sofistikerat missbruk. Effektiva och kraftfulla åtgärder krävs för att motverka felaktiga utbetalningar och missbruk av systemen. De allmänna socialförsäkringarna kompletteras av kollektivavtalade förmåner som arbetsmarknadens parter överenskommit, exempelvis vid sjukdom, föräldraledighet och arbetslöshet. De kollektivavtalade förmånerna påverkas av beslut och skadereglering som sker i myndigheter, varför insatser för att minska felaktiga utbetalningar och förebygga brottslighet även stärker de kollektivavtalade systemen. Ett felaktigt utnyttjande av välfärdssystemen leder även till osund konkurrens, då seriösa företag får en konkurrensnackdel gentemot företag som erhåller utbetalningar de inte har rätt till. På längre sikt kan förtroendet för välfärden urholkas.

Det finns anledning att tro att bildandet av en ny myndighet för utbetalningskontroll skulle kunna bidra till att minska felaktiga utbetalningar. Svenskt Näringsliv tillstyrker därför förslaget att bilda en ny myndighet men vi menar samtidigt att bildandet av en ny myndighet inte är ett tillräckligt steg för att markant dra ned nivån på de felaktiga utbetalningarna. Den avgörande frågan är på vilket sätt samarbetet mellan den nya myndigheten och andra berörda myndigheter sker. Svenskt Näringsliv vill därför särskilt belysa ett antal områden som kommer att få stor betydelse för att den nya myndighetens arbete ska bli så effektivt som möjligt.

Transaktionskontosystemet

Utredningen föreslår att ett transaktionskontosystem inrättas för att administrera utbetalningar från välfärdssystemen och Skatteverket. Transaktionskontot kan leda till en effektivisering av statens administration av utbetalningar och leda till att det blir lättare att upptäcka kolliderande ersättningar. Svenskt Näringsliv tillstyrker därför förslaget.

Samtidigt redovisades det i SOU 2019:59 att kolliderande ersättningar endast utgjorde en liten del av de felaktiga utbetalningarna i välfärdssystemen. Där uppskattades att cirka tre fjärdedelar av felet kom från felaktiga uppgifter i ansökan och ej anmälda ändrade förhållanden. Dessa kontroller måste fortfarande skötas av respektive myndighet som ansökan går till. Det är därför av största vikt att övriga myndigheters kontrollfunktioner inte dras ned i samband med inrättandet av den nya myndigheten.

Utredningen menar att transaktionskontosystemet ska utgöra grunden för den nya myndighetens arbete med dataanalyser. Svenskt Näringsliv anser att den nya myndighetens arbete måste sträcka sig betydligt längre och även innefatta hur uppgiftslämnandet till de berörda myndigheterna kan förbättras och effektiviseras.

Myndigheten för utbetalningskontrolls inflytande över andra myndigheter

För att den nya myndigheten verkligen ska kunna bidra till att de felaktiga utbetalningarna minskar markant är det av avgörande betydelse att övriga myndigheters kontrollfunktioner förbättras. Det är därför helt nödvändigt att den nya myndigheten kan granska rutinerna i övriga myndigheters kontrollfunktioner. Kolliderande ersättningar är, som tidigare nämnts, inte det största problemet. En av de viktigaste uppgifterna för den nya myndigheten bör därför vara att kontinuerligt granska och föreslå förbättringar av de existerande kontrollfunktionerna – här bör myndigheter arbeta tillsammans för att stärka kontroller i handläggningen och mötet med den enskilde. Digitaliseringen innebär en ökad effektiviseringspotential samtidigt som den ställer nya krav på kontrollfunktioner i handläggande myndigheter.

Finansiering av den nya myndigheten

Svenskt Näringsliv anser att den största risken med bildandet av en ny myndighet är att övriga myndigheter drar ned på sina egna kontroller. Vi menar därför att finansieringen inte ska ske på det sätt som utredningen föreslår i sitt alternativa finansieringsförslag. Där föreslås att myndigheten finansieras genom minskade anslag till de myndigheter som ska ansluta sig till transaktionskontot. Ett sådant finansieringsförslag riskerar att leda till att övriga myndigheters kontrollarbete minskar.

Kostnadseffektiva kontroller

Slutligen vill Svenskt Näringsliv understryka vikten av att den nya myndigheten i sitt arbete tar hänsyn till företagets uppgiftslämnande. Allt uppgiftslämnande är förknippat med

kostnader för företagen. Varje regelförändring som syftar till att minska felaktiga utbetalningar måste vägas mot de kostnader som uppstår genom ökat uppgiftslämnande. Svenskt Näringsliv anser att det finns mycket att vinna på ökade kontroller men dessa måste vara så kostnadseffektiva som möjligt.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Kreicbergs

Bettina Kashefi